

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 3

Матеріали

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Європейський вимір реформування публічного
управління в Україні”
м. Київ, МАУП, 24 листопада 2016 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2016

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 10 від 28 09.16)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.;
В. І. Цибух, канд. філос. наук, доц.

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 3: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Європейський вимір ре-
формування публічного управління в Україні”, 24 листопада 2016 р. / ред-
кол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2016. — 208 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Міхатуліна Олена Миколаївна Державний контроль та нагляд за господарською діяльністю та засоби державного захисту прав суб'єктів господарювання	110
Медвідь Федір Михайлович, Доносо Варгас Дієго Хосе, Мельниченко Ярослав Богданович Цінності у системі права в умовах реформування публічного управління в Україні.....	113
Медвідь Федір Михайлович, Доносо Варгас Сантьяго Феліпе, Хруленко Олена Сергіївна Політико-правові погляди Н. Макіавеллі в сучасній кратології	117
Найдьонов Іван Миколайович Підготовка викладача фахових дисциплін як політико-соціальна проблема.....	121
Новальська Надія Іванівна Розвиток національно обумовленої управлінської думки в Україні в XX столітті.....	124
Савойська Світлана Василівна Про політику децентралізації із російським “присмаком” (на прикладі мовної політики сучасної України)	126
Сиротенко Роман Олександрович, Кайдашев Роман Петрович Судовий контроль як технологія забезпечення публічності влади: час та строки в Кодексі адміністративного судочинства.....	130
Скиба Ганна Іванівна Державне регулювання бухгалтерського обліку: стан та перспективи розвитку.....	133
Стасюк Світлана Валентинівна Розстрочення та відстрочення податкових зобов'язань як реалізація рекомендаційного методу фінансового права в Україні.....	135
Тімашова Вікторія Михайлівна Деякі аспекти правління, управління й адміністрування при здійсненні реформ	138
Ткачук Анна Іллівна Традиції й тенденції розвитку публічного управління в Україні	140
Тьорло Володимир Олександрович, Приходько Григорій Григорович Формування громадського управління в Україні при створенні на європейських засадах прозорого ринку нафтопродуктів.....	143
Утвенко Володимир Валерійович Проблема запровадження недержавного пенсійного забезпечення в Україні в умовах здійснення соціально-економічних перетворень	146
Чайка Наталія Григорівна Державне адміністрування підприємництва: український досвід.....	150
Чмир Олеся Богданівна Правові основи децентралізації в Україні та її наслідки на прикладі Шишацької територіальної громади.....	153

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ТА НАГЛЯД ЗА ГОСПОДАРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТА ЗАСОБИ ДЕРЖАВНОГО ЗАХИСТУ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Зважаючи на основні риси державного регулювання господарської діяльності, воно є попередньою стадією реалізації економічної політики й має державно-політичний характер, а саме: у сфері господарювання держава здійснює довгострокову (стратегічну) і поточну (тактичну) економічну соціальну політику, спрямовану на реалізацію й оптимальне узгодження інтересів суб'єктів господарювання і споживачів, різних суспільних верств і населення загалом.

Контроль як правова форма державного управління економікою регулюється Господарським кодексом (ст. 19 визначає основні засади державного контролю та нагляду за господарською діяльністю, в тому числі його напрямками (сфери) [2]:

- збереження та витрачання коштів і матеріальних цінностей суб'єктами господарських відносин — за станом і достовірністю бухгалтерського обліку та звітності;
- фінансових, кредитних відносин, валютного регулювання та податкових відносин — за додержанням суб'єктами господарювання кредитних зобов'язань перед державою і розрахункової дисципліни, додержанням вимог валютного законодавства, податкової дисципліни;
- цін і ціноутворення — з питань додержання суб'єктами господарювання державних цін на продукцію, роботи і послуги;
- монополізму та конкуренції — з питань додержання антимонопольно — конкурентного законодавства;
- земельних відносин — за використанням і охороною земель; водних відносин і лісового господарства — за використанням та охороною вод і лісів, відтворенням водних ресурсів і лісів;
- виробництва і праці — за безпекою виробництва і праці, додержанням законодавства про працю; за пожежною, екологічною, санітарно-гігієнічною безпекою; за дотриманням стандартів, норм і правил, якими встановлено обов'язкові вимоги щодо умов здійснення господарської діяльності;
- споживання — за якістю і безпечністю продукції та послуг;
- зовнішньоекономічної діяльності — з питань технологічної, економічної, екологічної та соціальної безпеки.

Ст. 19 ГК України встановлює також гарантії для суб'єктів господарювання при здійсненні державного контролю та нагляду з боку компетентних органів державної влади та їх посадових осіб, встановлюючи умови здійснення інспектування та контролю: на підставі закону; в межах компетенції зазначених органів і посадових осіб; неупередженість, об'єктивність, оперативність проведення інспектування (перевірок)

з дотриманням прав і законних інтересів суб'єктів господарювання; інформування останніх про результати перевірок (інспектування).

Основні засади здійснення контролю (в тому числі уповноважені на це органи) визначаються відповідними законами від 26.11.1993 р. “Про Антимонопольний комітет України”; від 26.01.1993 р. “Про контрольно-ревізійну службу в Україні”, “Про захист прав споживачів” (в редакції Закону від 01.12.2005 р.); від 14.10.1994 р. “Про відповідальність підприємств, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування”; від 17.05.2001 р. “Про стандартизацію” та ін.

Порядок проведення контролю (в тому числі перевірок) регулюються підзаконними нормативно-правовими актами, в тому числі відомчими — тих центральних органів державної влади, до сфери діяльності яких належить суб'єкт господарювання та/або до складу компетенції якого входить контроль за дотриманням положень відповідної гілки (інституту) господарського чи іншого законодавства (наприклад: Положення про порядок проведення перевірок додержання законодавства про захист економічної конкуренції: затв. розпорядженням АМК України від 25.12.2001 р. № 182-р; Про затвердження Правил проведення перевірок діяльності емітентів та саморегульованих організацій на ринку цінних паперів: рішення ДКЦПФР від 08.07.2003 р. № 302 та ін.).

Від форм державного управління економікою слід відрізняти методи державного управління економікою.

Органи державної влади і посадові особи, що уповноважені здійснювати державний контроль і державний нагляд за господарською діяльністю, їх статус, загальні умови і порядок здійснення контролю і нагляду визначаються відповідними законами України. Незаконне втручання і перешкоджання господарській діяльності суб'єктів господарювання з боку органів державної влади їх посадових осіб при здійсненні ними державного контролю та нагляду забороняються.

Органи державної влади і посадові особи зобов'язані здійснювати інспектування та перевірки діяльності суб'єктів господарювання неупереджено, об'єктивно і оперативно, дотримуючись вимог законодавства, поважаючи права і законні інтереси суб'єктів господарювання.

Суб'єкт господарювання має право на одержання інформації про результати інспектування і перевірок його діяльності не пізніше як за тридцять днів після їх закінчення, якщо інше не передбачено законом. Дії та рішення державних органів контролю та нагляду, а також їх посадових осіб, які здійснювали Інспектування і перевірку, можуть бути оскаржені суб'єктом господарювання у встановленому законодавством порядку. Загальні засади державного регулювання захисту прав суб'єктів господарювання та споживачів визначені у ст. 20 ПСУ де зазначається, що держава забезпечує захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання та споживачів. Кожний суб'єкт господарювання та споживач має право на захист своїх прав і законних інтересів. До способів захисту належать такі:

- визнання наявності або відсутності прав;
- визнання повністю або частково недійсними актів органів державної влади та органів місцевого самоврядування, актів інших суб'єктів, що суперечать законодавству, ущемляють права та законні інтереси суб'єкта господарювання або споживачів; визнання недійсними господарських угод з підстав, передбачених законом;
- відновлення становища, яке існувало до порушення прав та законних інтересів суб'єктів господарювання;
- припинення дій, що порушують право або створюють загрозу його порушення;

- присудження до виконання обов'язку в натурі;
- відшкодування збитків;
- застосування штрафних санкцій;
- застосування оперативно-господарських санкцій;
- застосування адміністративно-господарських санкцій;
- встановлення, зміни і припинення господарських правовідносин;
- інші передбачені законом способи.

Порядок захисту прав суб'єктів господарювання та споживачів визначається ГКУ та законами України “Про захист прав споживачів”, “Про стандартизацію”, “Про захист економічної конкуренції”, “Про якість та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини та ін.

Джерела

1. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, от. 141).
2. Господарський кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВР), 2003, № 18, № 19–20, № 21–22, ст. 144).
3. Закон України “Про звернення громадян” (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 47, ст. 1256).
4. Закон України “Про Антимонопольний комітет України” (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 50, ст. 472).
5. Закон України “Про захист від економічної конкуренції” (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 12, ст. 64).
6. Закон України “Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань” (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 31–32, ст. 263).